

Art Department

KULTUR.

”Kinas regim varken vill eller behöver vara begriplig”

Den kinesiska konstnären Ai Weiwei om tiden som fängstad på hemlig ort.

FÖR EN TIONDEL AV CORONA-PENGARNA HADE VÄRLDEN KUNNAT VÄNDA KLIMATKRISEN

Björn Wimans krönika.

HUR SKA DE ENSAMMA MÄNNEN FINNA MENING I EN VÄRLD BESATT AV SEX OCH KÄRLEK?

Greta Thurffjell om inceldebatten.

SÖNDAG

ETT KULTURMAGASIN FRÅN DAGENS NYHETER 21 NOVEMBER 2021

John Scarisbrick

www.art-dept.com

Art Department

”Makten i Kina är döv, stum och utan behov av argument”

Den regimkritiska kinesiska konstnären Ai Weiwei greps för tio år sedan och fördes bort till okänd ort. 2015 återfick han oväntat sitt pass och har sedan dess levt i exil i Europa. **Daniel Birnbaum** träffade Ai Weiwei för ett stormigt samtal om konst, klimat, flykt - och om att sitta fängslad utan att ens veta vilket brott man misstänks för. ”Makten vill inte vara begriplig.”

Text: **Daniel Birnbaum**
Foto: **John Scarisbrick**

Ai Weiwei ➔

John Scarisbrick

www.art-dept.com

Art Department

John Scarisbrick

www.art-dept.com

Art Department

och att jag sålde värdeless konst i USA för obetydliga summor. Minn tusen amerikanska dollar för ett dyrtvarv i läret! – Gång på gång satte de på mig en ögonbindel så att jag inte skulle kunna se grönningen. Förmodligt drog den av. Bland var det inte den smala mannen som ställde frågorna, utan en annan, fetare DP.

Weiwels egenfärd brott var av ekonomiskt slag, förklarade minnen. Skattebrott. Dessutom var de kinesiska dyrtvarvaren plågigt. Att han sålt konst i USA var ett allvarigt problem som de återkom till.

– Jag förklarade att det är svårt att få konst för svenska miljoner och är beredd att betala så mycket för konstverken. Inte heller jag kan ju riktigt förklara hur det är möjligt.

Veckorna gick och förhören pågick dag och natt. Efter en tid verkade de två männen själva rätt utrotade, till och med uttråkade.

Da blev allt påtändigt värre. Han togs till en militärläkning. Två flingvakter i grönna uniformer satt inne i cellen djupt runt, så nära att de kunde röra på honom. De byttes ut då och då, men Weiwel lämnades aldrig emman.

– Lånet i läret släppte aldrig. Jag fick svara högst några timmar. Bland bara två. En dag förklarade en av väktarna att jag skulle få träffa min hustru. Men jag fick bara säga tre saker: Att jag behandlades väl. Att förhören gjordes ekonomiskt oopretterligt. Samt att min familj under inga omständigheter fick ha kontakt med journalister.

Han föddes till ett namn där hustrun väntade. Och det tillits samhälle bortom minns hon födes bort utan vidare förklaring.

Vad får man sig av att sitta fängslad utan att veta vilket brott man är misstänkt för? Hans besvärningar påminner alltmer om Kafka.

Måken behöver inte formulera sig, den behöver inga ord. Den behöver inte vara meningfull eller logisk, den tvingar snarare på att vara obegriplig.

– Om man börjar sätta och försöka förstå något är det som att gå på en förtäring. Finns det några mönster i detta? Kan jag säga något som biter på min chansen? Alla sådana tankningar är meningslösa, de blir inte på den totala makten. Den är dö, stum och utan behov av argument.

Over hela världen organiserades demonstrationer och stödrangeringar under rubriken "Free Ai Weiwel". Många av de största masserna protesterade. Om detta hade någon avgiftande betydelse kan han inte veta på.

På den sista dagen blev han åter försedd med ögonbindel. Han kändes till en polisman. Där väntade hans mor och hans hustru. Han fringades att signera ett antal dokument och in för en videokamera lösa han att aldrig mer skulle

”Om jag skrivit boken själv? Jag har jobbat med den i tio år! Helt själv, faktiskt. Vad tror du? Jag kan pissa själv också. Kom ska jag visa er.”

AI WEIWEI.

Utbildade sig så småningom vid filmhögskolan i Peking, och bodde, studerade och arbetade i USA 1981-1993. Konst och aktivism: Har gjort flera kampanjer för yttrandefrihet och mot korruption, bland annat hängsperpbåde han i soldatret med offren för massakern på Himmelska Fridens torg 1989. Har gjort uppmärksammade performansverken som "Dropping a Han dynasty urn" (1995) där han krossade en 2000 år gammal urna. Var 1997 med och grundade galleriet China art archives & warehouse.

avtända internet eller träffa främlingar. Sen fick de på bevis tillsammans, alla tre.

– Det går ont att höra saker som "Du kommer aldrig att se din mor igen" eller "Du kommer aldrig att se din son igen". Jag skulle ljuga om jag sa något annat.

I cellen föddes tanken på en bok. När vi ses i Losolen har manna jag fått tryckt. Det är en självbiografi som kommer ut på en mängd språk under de närmaste månaderna.

Kändigt nog frågar jag om han skrivit boken själv. Det borde jag inte ha gjort. Det är ju inte helt osannligt att kända personer får hjälp att skriva böcker om sig själva, men för Weiwel är frågan uppberbtligen en förtäring.

– Om jag skrivit boken själv? Jag har jobbat med den i tio år! Helt själv, faktiskt. Vad tror du? Jag kan pissa själv också. Kom ska jag visa er.

Han promenerar nog över gatorna och insinuerar på att John och jag följer med löda fram till den lilla hertualetten. Han lämnar dörren öppen för att möjliggöra bildvisning.

Så var det avklarad och vi kan återkomma till "1000 years of joys and sorrows", som jag kommit ut. Tio år är lång tid från en dikt av hans far, poeten Ai Qing (1910-1996). Det har blivit en bok också om ledaren.

Jag ångrar att jag aldrig lärde känna honom på djupet. Användet mellan oss förblev överbryggigt och jag förlät jag att det var minn till. Jag har skrivit boken för att när ska bli kvar av mig är min egen son. Nu har jag i alla fall förlänt att förklara vem jag är och vad jag upplevt. Tio år till boken kommer från en av min fars bästa dikter.

Weiwel var för en av Kinas ledande författare. På slutet av 1920-talet reste han till Paris för att studera måleri på École des Beaux-Arts. Han kom i kontakt med avantgardistiska kretsar och tog med sig de experimentella idéerna när han några år senare återvände till Shanghai. Han blev medlem i kommunistpartiet och stod under en tid Mao Zedong nära men föll i onsd och ringades till emigration på landet. På 1960-talet skickades han till ett arbetsläger i Xinjiang tillsammans med sin familj.

– Min far fick uppleva den mest extrema form av förnedring. Han fick stada arbetslägrets soaker har han medietarna anföring frusit till is och han hucka ner soakerterna.

Weiwel föddes samma år som familjen skickades till läger. På sin första emigration bodde han i den bästa bostaden.

– Att jag levde där, på boten, gör att jag ännu inte kan göra mig en föreställning om vad miljoner människor har gått igenom. Bland har jag fått frågan om det funnits en verklig lycklig tid mitt liv. Vad jag vet är att dagen då vi fick lämna greppet är den bästa dagen.

Låt sin far han Weiwel under perioder ångstiga politiska privilegier för att sedan falla i onsd.

Fängelärd:

2011 greps Ai Weiwel och fängslades på skärande villor. Han frigavs sedan men fick reviderad och förhöjda internetkommunikation. 2015 återfick han sitt pass och har sedan dess levt i Europa. Aktivitet: Med memoaren "1000 years of joys and sorrows" (Crow, 2021).

Han var Kinas mest omskrivna konstnär utanför hemlandet redan för femten år sedan. När "Ti godbo", Pekingens olympiska byggnad för Olympiaden 2008 var Weiwel med i teamet som konstnär för byggnaden. När oljeledd uppdrag är skrivit ut föreläste sig. Vi är senare satt han i häusret.

– Det är sant, låt min far har jag fått stora möjligheter redan för femten år sedan. När "Ti godbo", Pekingens olympiska byggnad för Olympiaden 2008 var Weiwel med i teamet som konstnär för byggnaden. När oljeledd uppdrag är skrivit ut föreläste sig. Vi är senare satt han i häusret.

– Det är sant, låt min far har jag fått stora möjligheter redan för femten år sedan. När "Ti godbo", Pekingens olympiska byggnad för Olympiaden 2008 var Weiwel med i teamet som konstnär för byggnaden. När oljeledd uppdrag är skrivit ut föreläste sig. Vi är senare satt han i häusret.

Låt sin far lämnade Weiwel Kina som ung man. I hans fall blev det inte Paris utan New York, där han som ung sig konst av Marcel Duchamp och Andy Warhol. Det blev utgångspunkten för hans arbete med funna objekt som manipuleras och kombineras på sådant nya vis. Fotografier från tiden i New York visar honom framför Duchamp ready-made.

Weiwel har ett av konstvärldens mest aktiva Instagramkonton. Att följa honom är att ta del av mångåriga kontroverser, små och stora. Bland är de kanske inte helt nödvändiga, som när han efter att operaproduktionen i Bonn ställts in postade "Corona viruset är som pasta. Kinornas upplåt det men Italienarna kommer att sprida det över hela världen." Han vill skapa kritik.

Instagramkontot tycks inget en blandning av dagbok och visuell råmaterial. Så småningom finner projekten sin form som konst. Som film, fotografi eller skulptur.

En antal fotografier av Weiwel har blivit viral. Ett av dem, från 2010, visar honom med omlästr huvud efter att han misshandlats av kinesisk polis. På en annan bild kritiserad bild ligger han på stranden i samma ställning som den druckna syriske pojken Alan Kurdi som 2015 föll i land på en turkisk strand.

Bilden kommer på tal när vi har ett samtal på zoom inför ett stort antal studenter på konstskolan Skulptur i Frankfurt. De ställer frågor som inte direkt är inställnings.

– Vad gav dig rätten att göra bilden där du är den döde pojken, frågar en kvinnlig målare.

Weiwel experimenterar.

– Klätter? Vad är det för en fråga till en konstnär? Han vill inte att göra vad jag vill. Varför skulle jag inte ha rätt att göra detta?

Sedan svarar han mer sig och förklarar att idén kom till honom. På sin första emigration bodde han i den bästa bostaden.

Nobelveckan i Stockholm lyckades vi få dit Patti Smith, Marina Abramovic och många andra, men inte Weiwel. Varför var han så viktig?

– Jag har aldrig känt något riktigt förstående för livet. Hela processen kring min vita i Lu Xiaobo, som fick fredspriset, hade något som jag inte vill gå in på. Och vad gäller litteraturpriset fanns det en förståelse (Akademien som tycks ha haft alltför mycket att säga till om).

Jag förklarar att han menar den i dag borträddige Göran Malmqvist. Kanse tycker Ai Weiwel att hans far borde ha fått priset. Jag kan inte låta bli att fråga om han själv skulle acceptera fredspriset om det blev aktuellt.

– Visst, gärna. Jag behöver ryka ska.

När Weiwel blir en rasande drake är han inte så kul att ha att göra med. Hans första arbete med virtuellt verktyget, "Sun", producerades av konstlaboratoriet Acute Art i London, som jag i dag arbetar med. Det var mitt uppdrag att hitta ett sätt att visa verket för en stor publik. Men hur? Inte lätt.

Weiwel hade ingen föreställelse för utställning och blev alltför oenligt och bland direkt oförklarad. Till slut erbjöd sig tidningen The Guardian att presentera verket på sin YouTube-kanal som del av ett samtal. Båda den första timmen slogs filmen av 100 000 människor.

Sedan dess är draken Weiwel nästan helt försvunnen ur mitt liv.

I dag kretsar hans mest ambitiösa arbeten runt samspel mellan ekologisk och humanistiska kategorier. Nista film ska handla om djurens rätting betar, förklarar han.

Kan konstnären ha en roll i klimatkrisen, undrar jag.

Weiwel omedelbart reaktion är en grins. Han tittar i loes för att demonstrera hur inaktiva konstnärer är.

Men sedan säger han att museerna ändå erbjuder en plattform för att få viktiga budskap.

– Klimatkrisen är inte ett isolerat problem. Allt hänger samman i världsekonomi. Jag kan bara påminna om repliken i filmen "Alla presidentens män": "Follow the money." Det var det jag försöker göra när det gäller sådant som är frödlens regnreggar. Det är inget berömligt att Kina har stora ekonomiska intressen i Brasilien. Det var inte heller någon slump att en nyarmande bild sonars reste till Kina för att hylla landets ekonomiska framgångar.

Ligger Kina bakom alla problem på jordklotet? Frågar jag utan att riktigt mena allvar.

– Ganska många, i alla fall i min ö. Och även i det, även om du inte riktigt begripit det. Min bok handlar också om Kina. Läs den så kan vi pratas vidare igen.

Daniel Birnbaum
skulptör

John Scarisbrick

www.art-dept.com

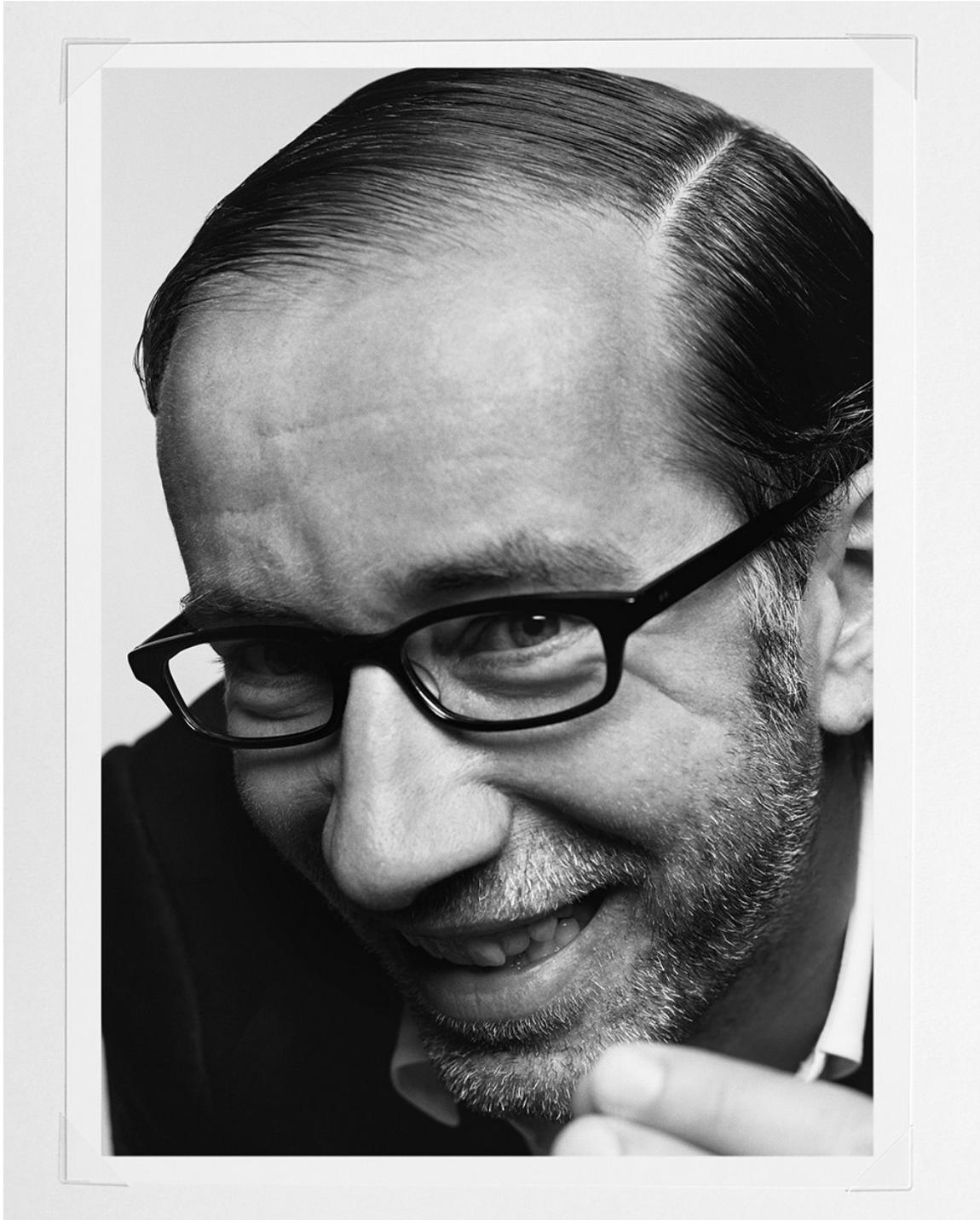
Art Department

John Scarisbrick

www.art-dept.com

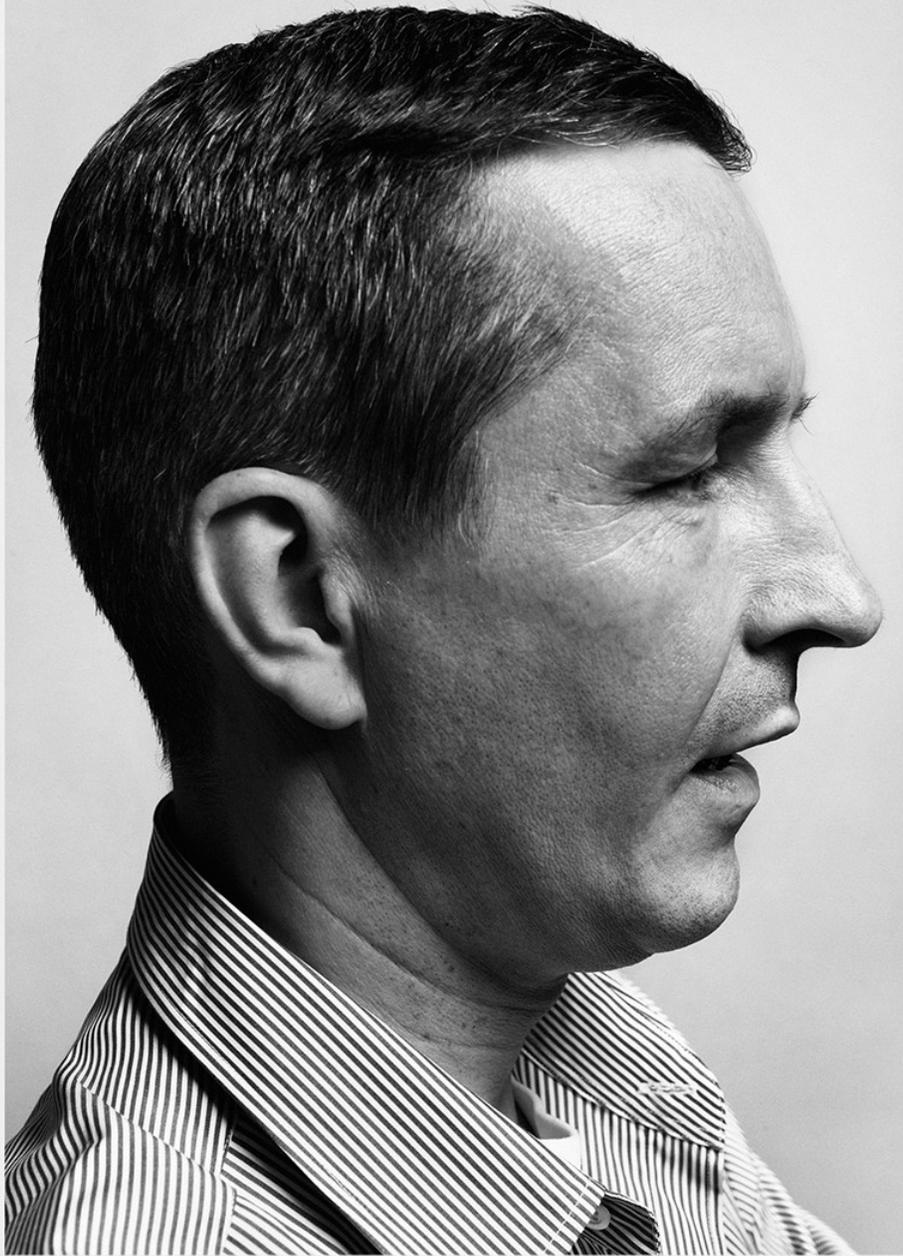
Art Department

John Scarisbrick

www.art-dept.com

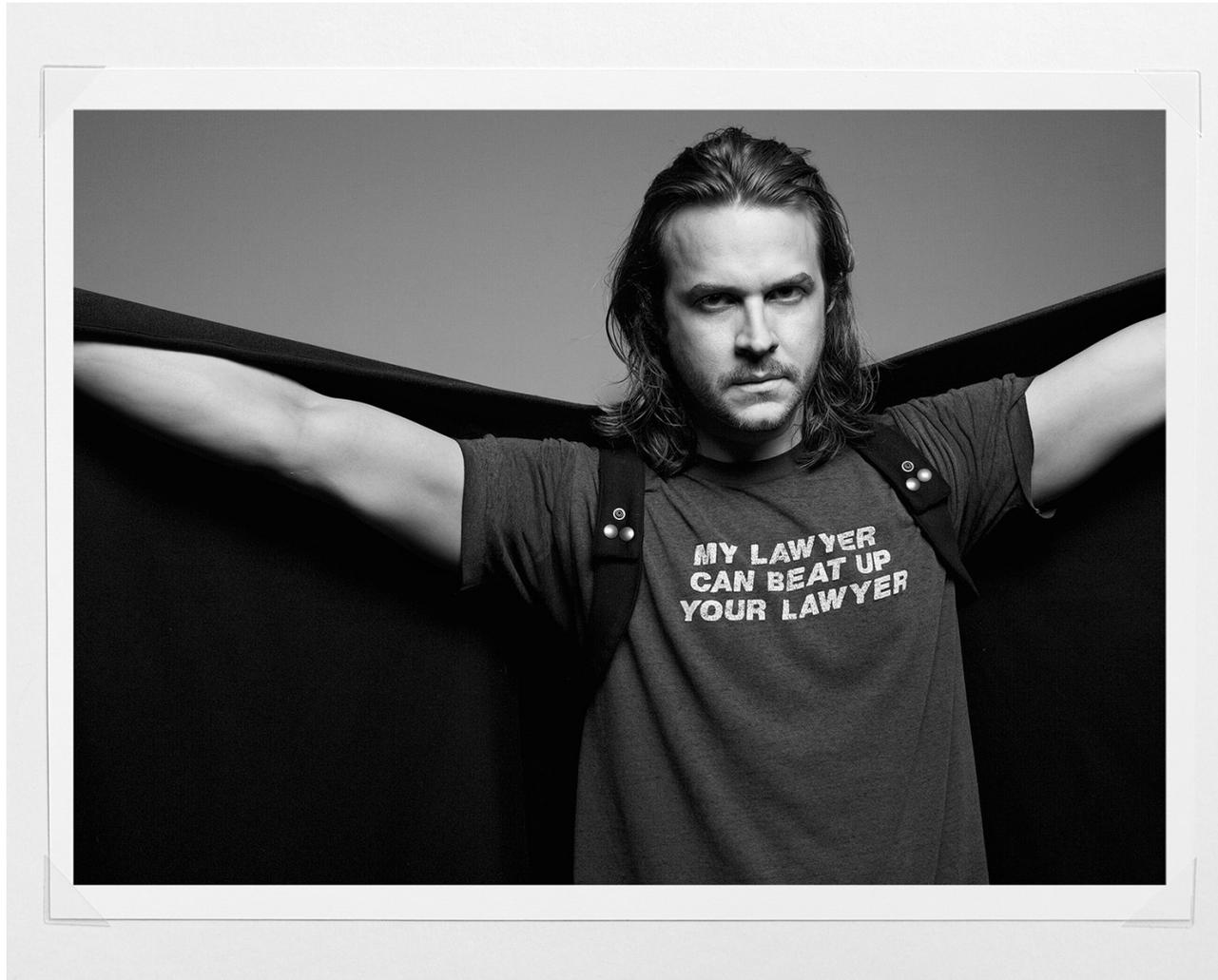
Art Department

John Scarisbrick

www.art-dept.com

Art Department

John Scarisbrick

www.art-dept.com

Art Department

John Scarisbrick

www.art-dept.com

Art Department

John Scarisbrick

www.art-dept.com

Art Department

John Scarisbrick

www.art-dept.com

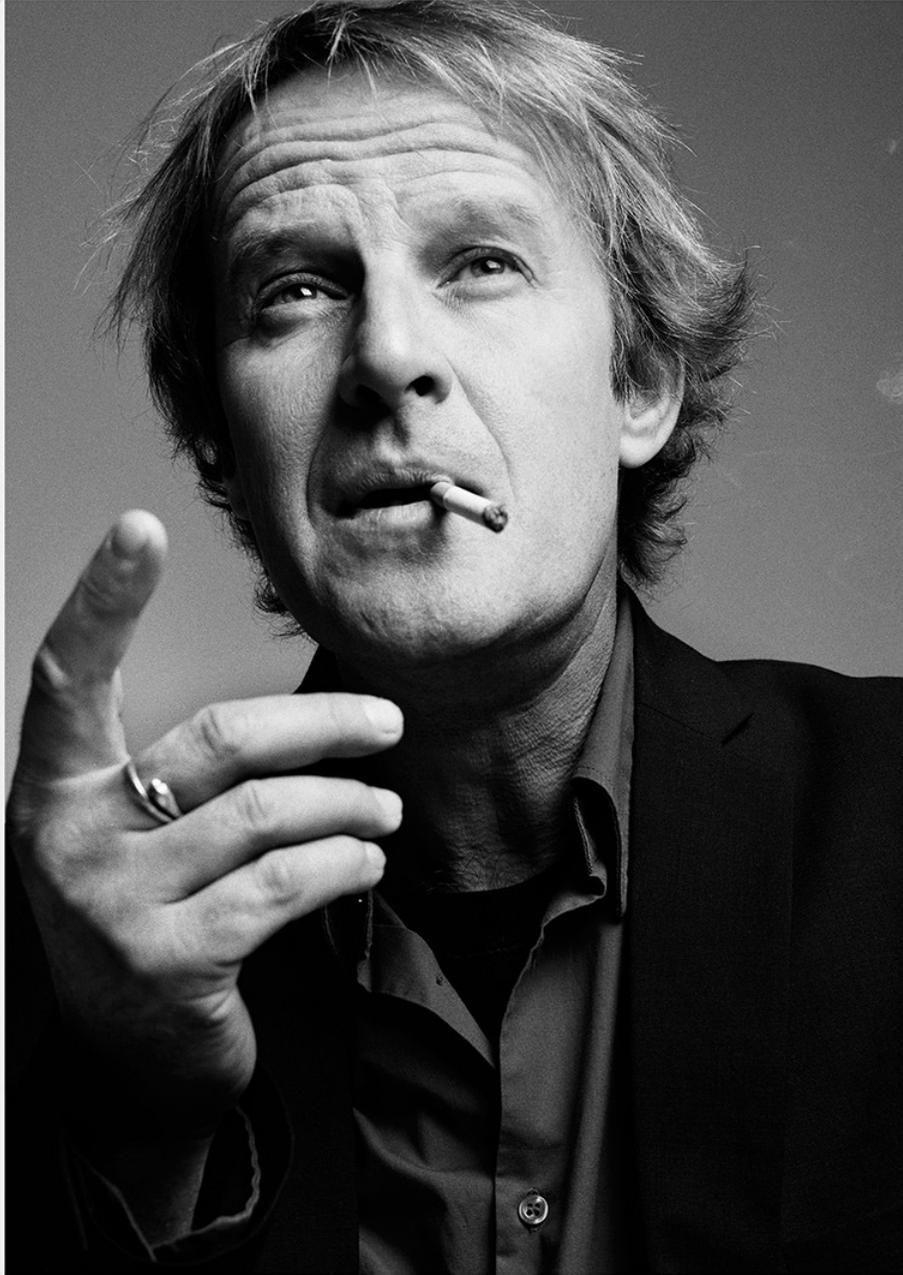
Art Department

John Scarisbrick

www.art-dept.com

Art Department

John Scarisbrick

www.art-dept.com

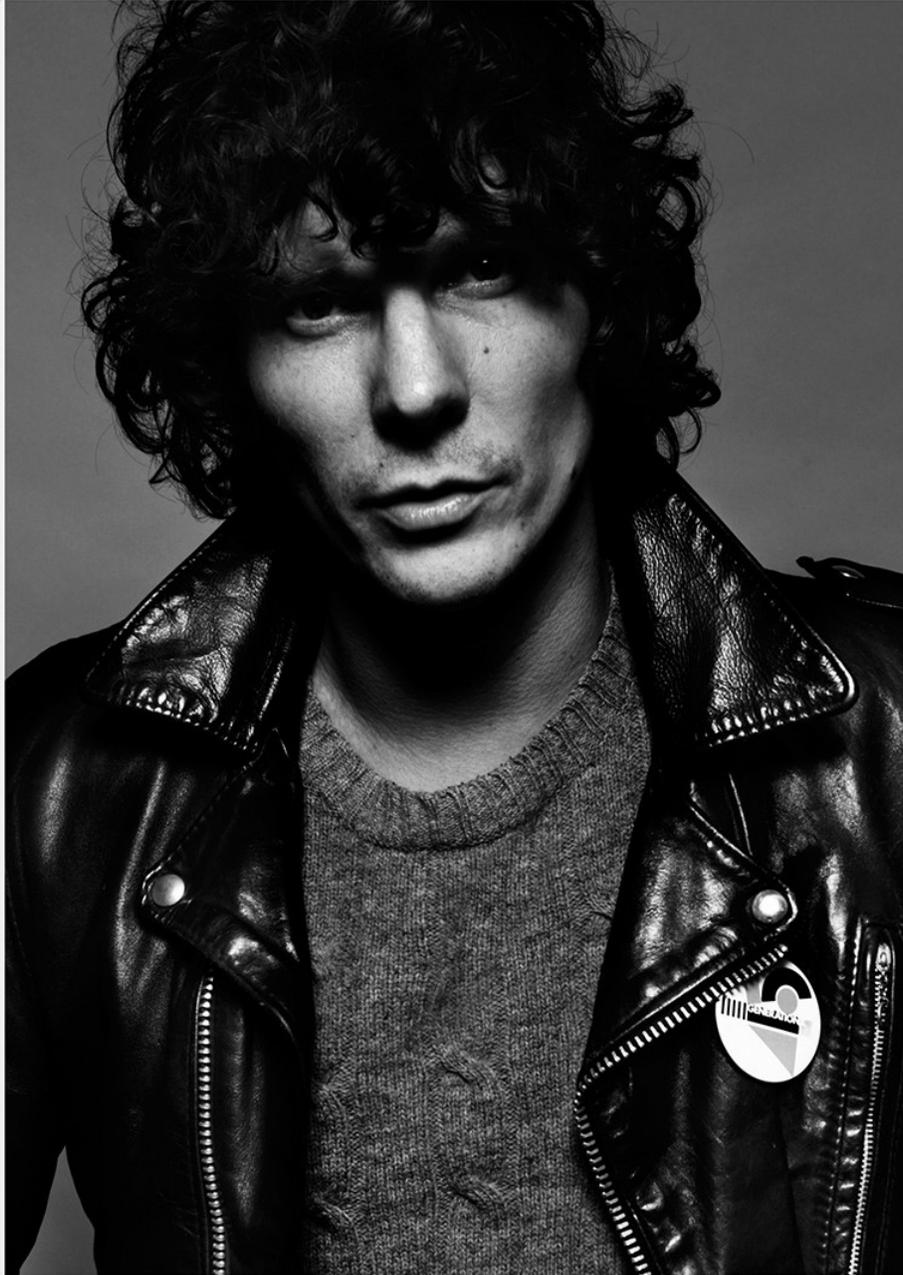
Art Department

John Scarisbrick

www.art-dept.com

Art Department

John Scarisbrick

www.art-dept.com

Art Department

John Scarisbrick

www.art-dept.com

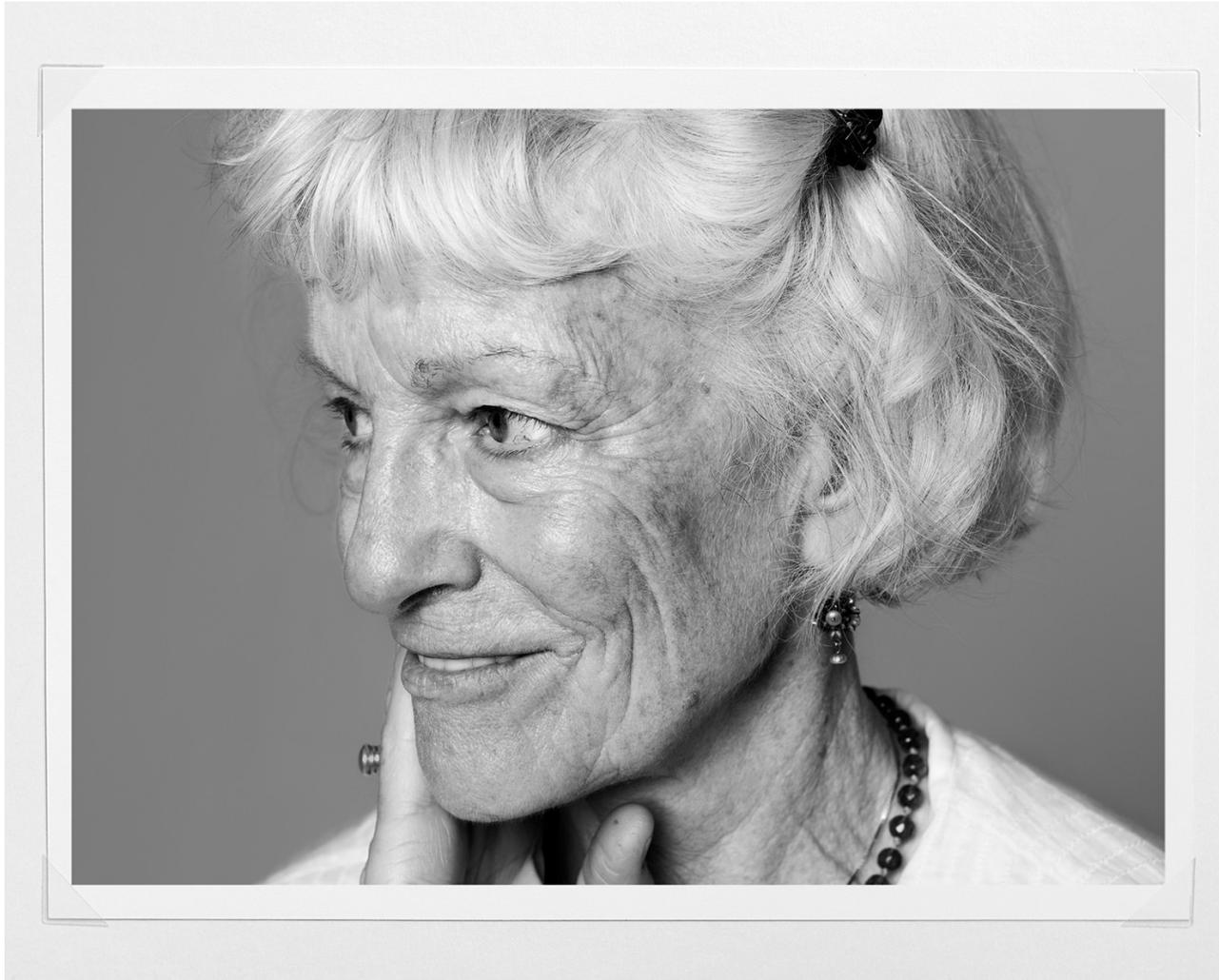
Art Department

John Scarisbrick

www.art-dept.com

Art Department

John Scarisbrick

www.art-dept.com

Art Department

John Scarisbrick

www.art-dept.com

Art Department

John Scarisbrick

www.art-dept.com

Art Department

John Scarisbrick

www.art-dept.com

Art Department

John Scarisbrick

www.art-dept.com

Art Department

John Scarisbrick

www.art-dept.com

Art Department

John Scarisbrick

www.art-dept.com

Art Department

John Scarisbrick

www.art-dept.com

Art Department

John Scarisbrick

www.art-dept.com

Art Department

John Scarisbrick

www.art-dept.com

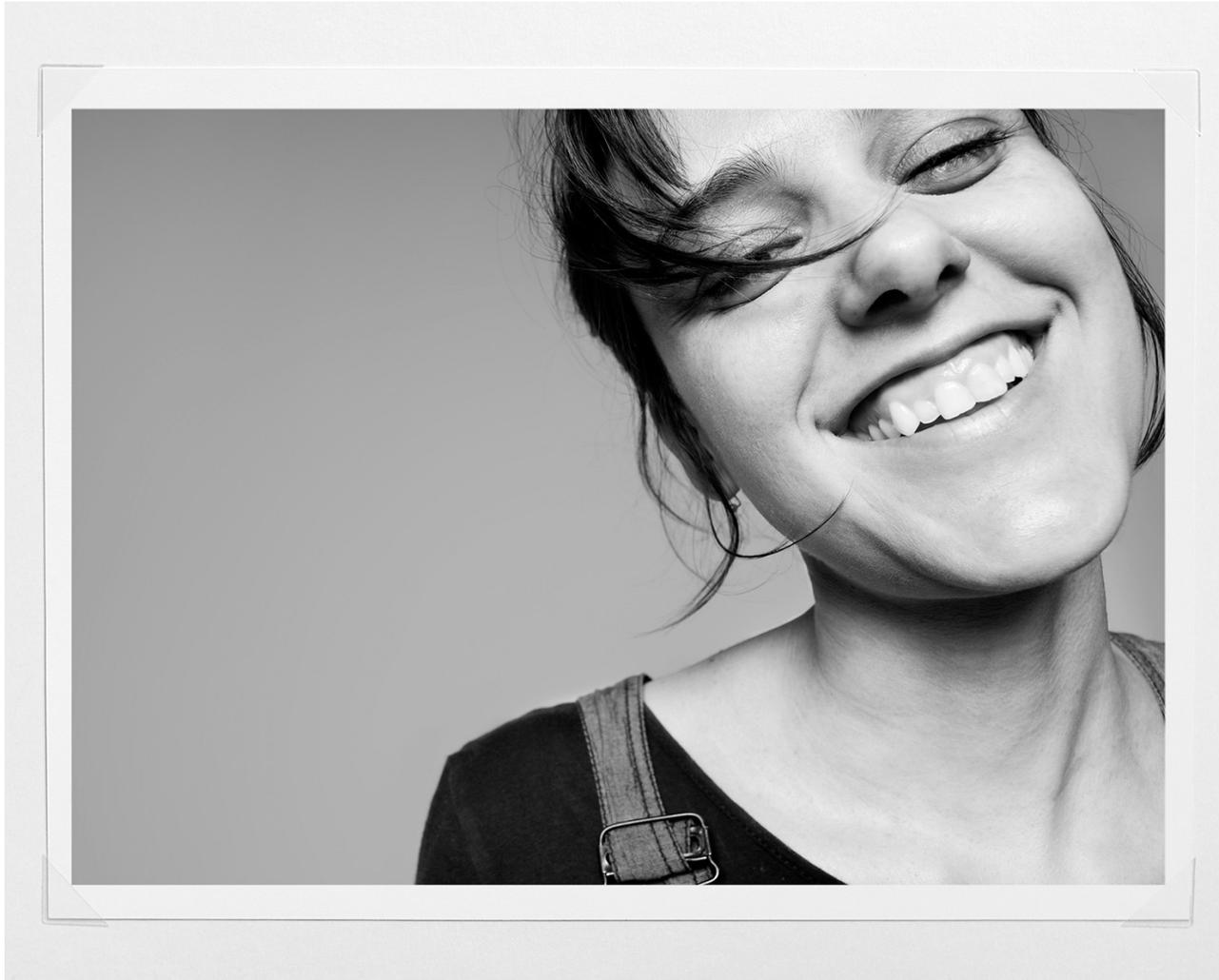
Art Department

John Scarisbrick

www.art-dept.com

Art Department

John Scarisbrick

www.art-dept.com

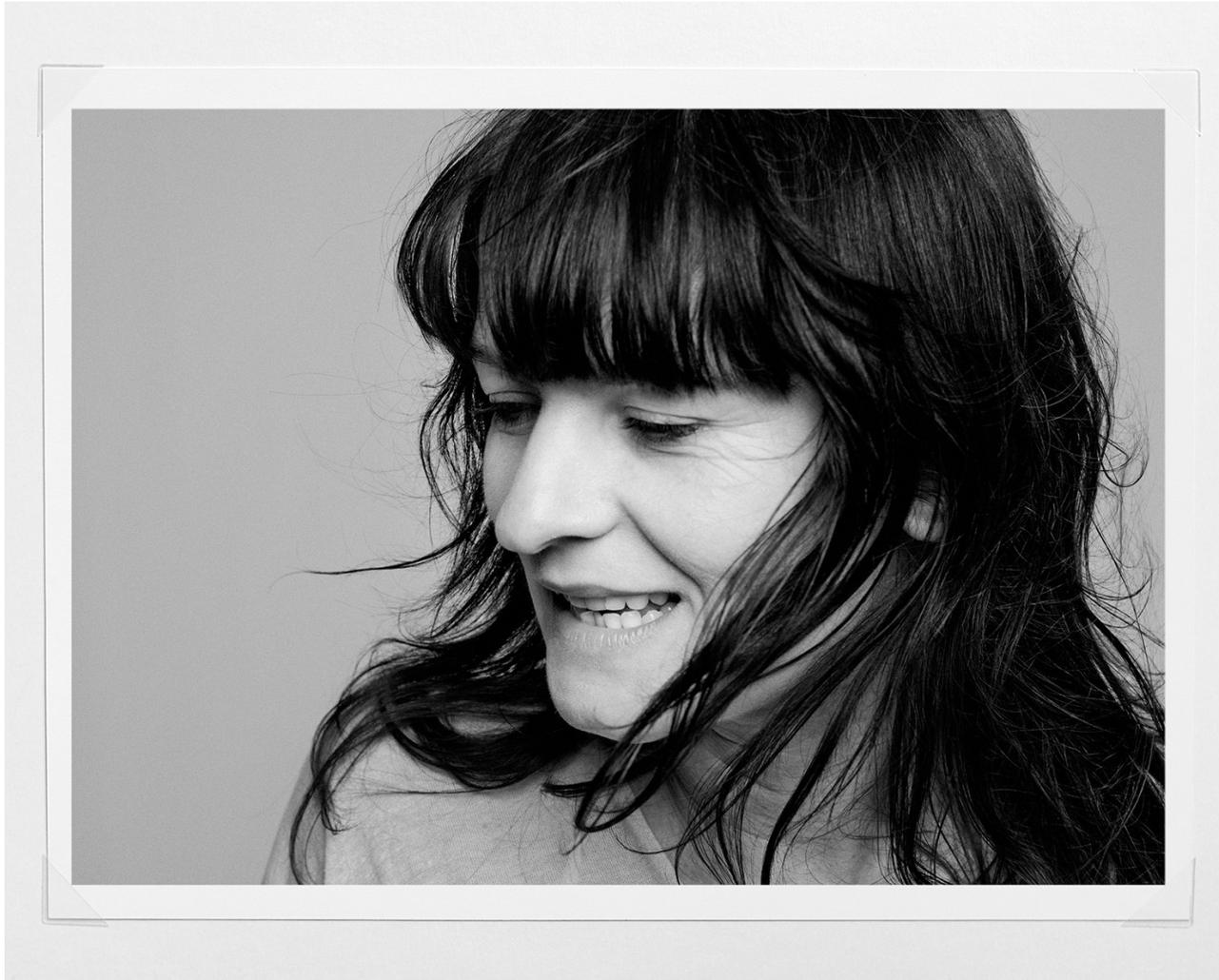
Art Department

John Scarisbrick

www.art-dept.com

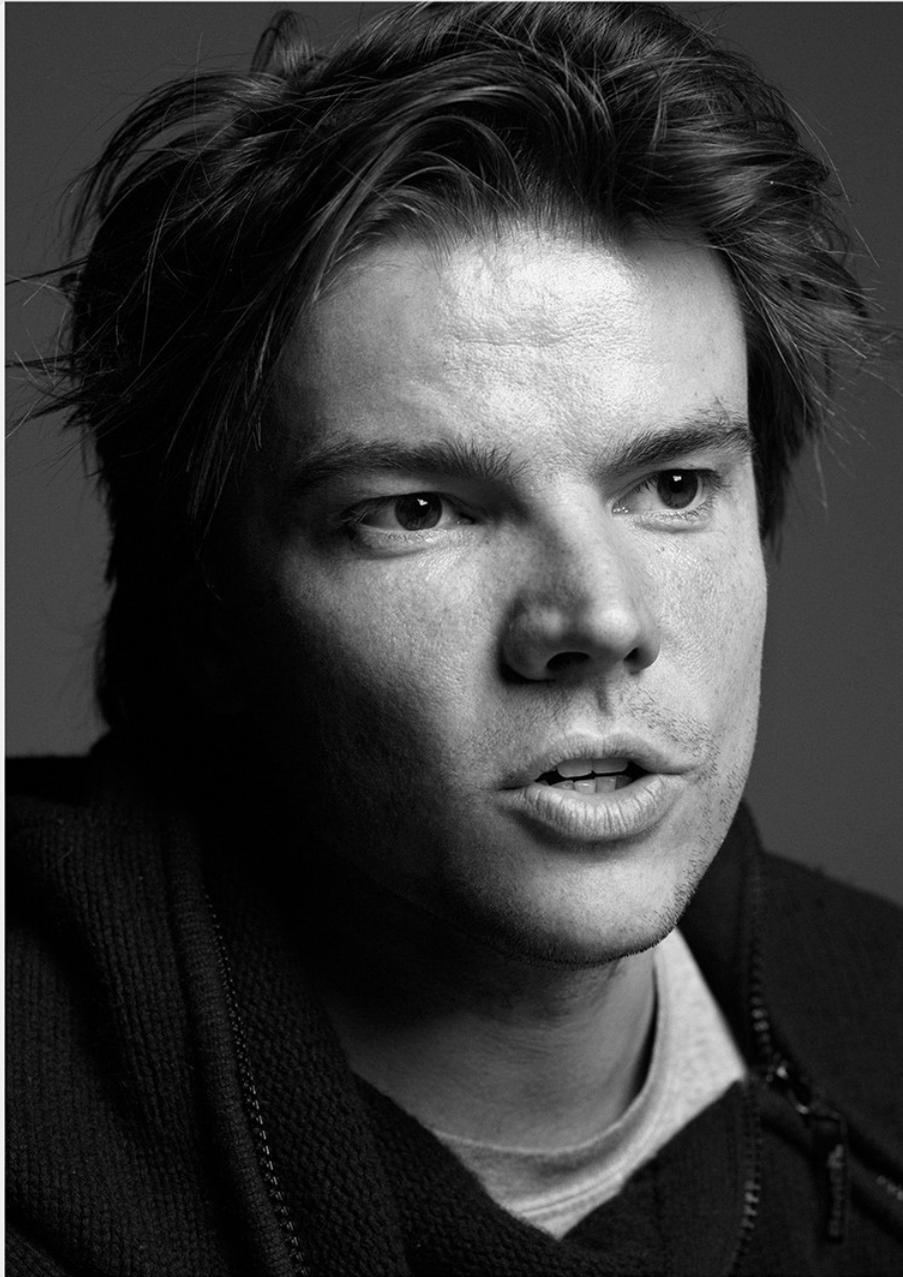
Art Department

John Scarisbrick

www.art-dept.com

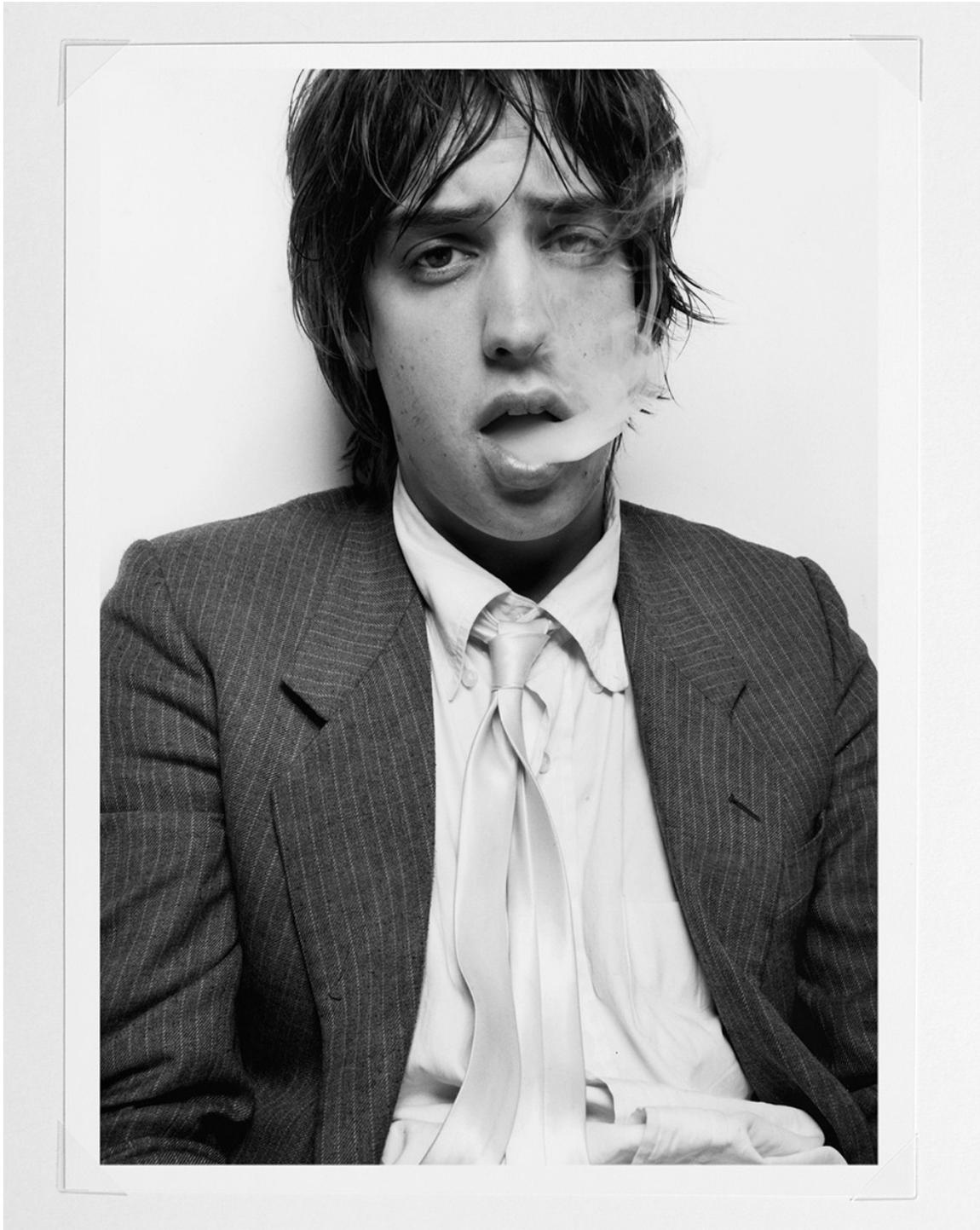
Art Department

John Scarisbrick

www.art-dept.com

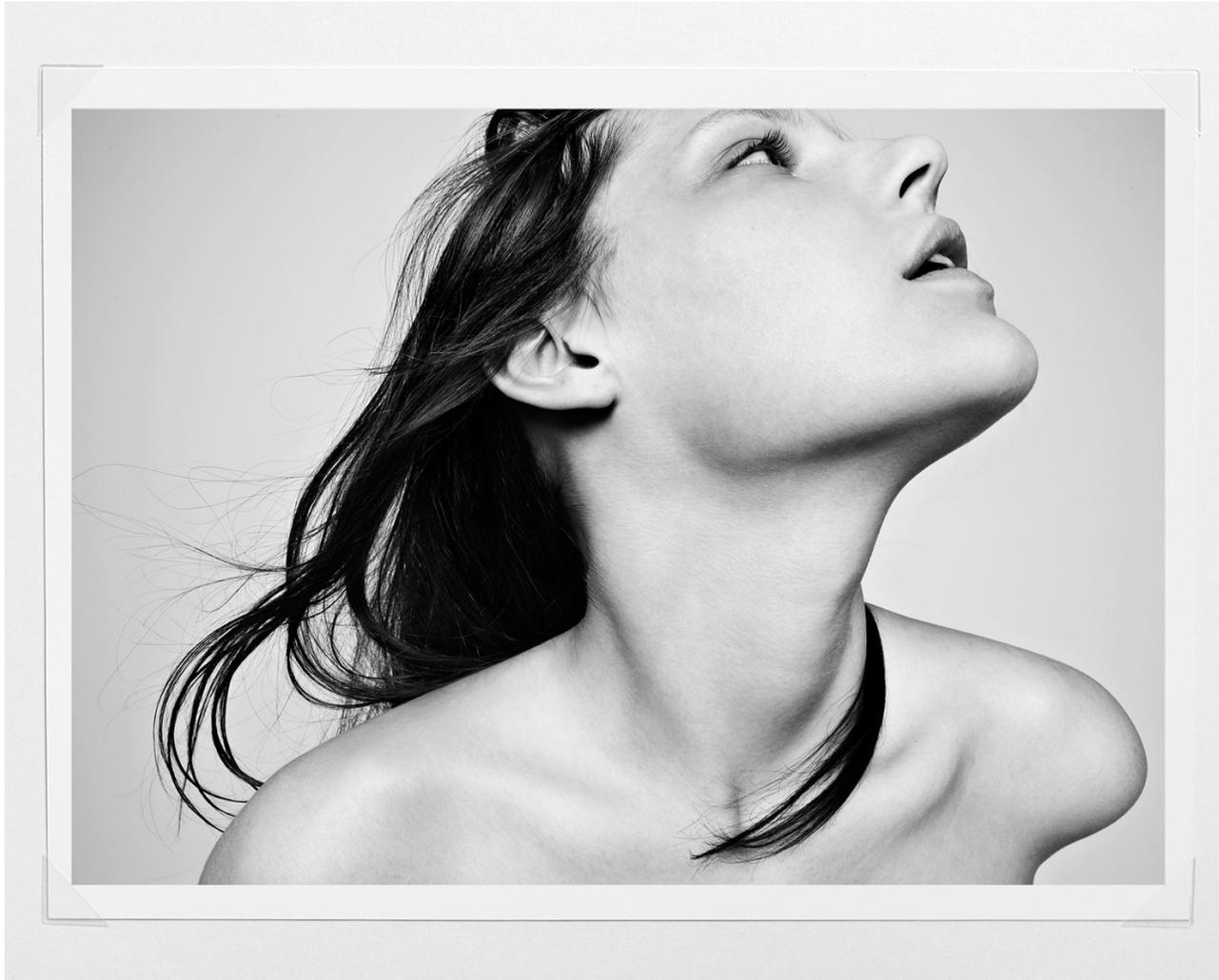
Art Department

John Scarisbrick

www.art-dept.com

Art Department

John Scarisbrick

www.art-dept.com

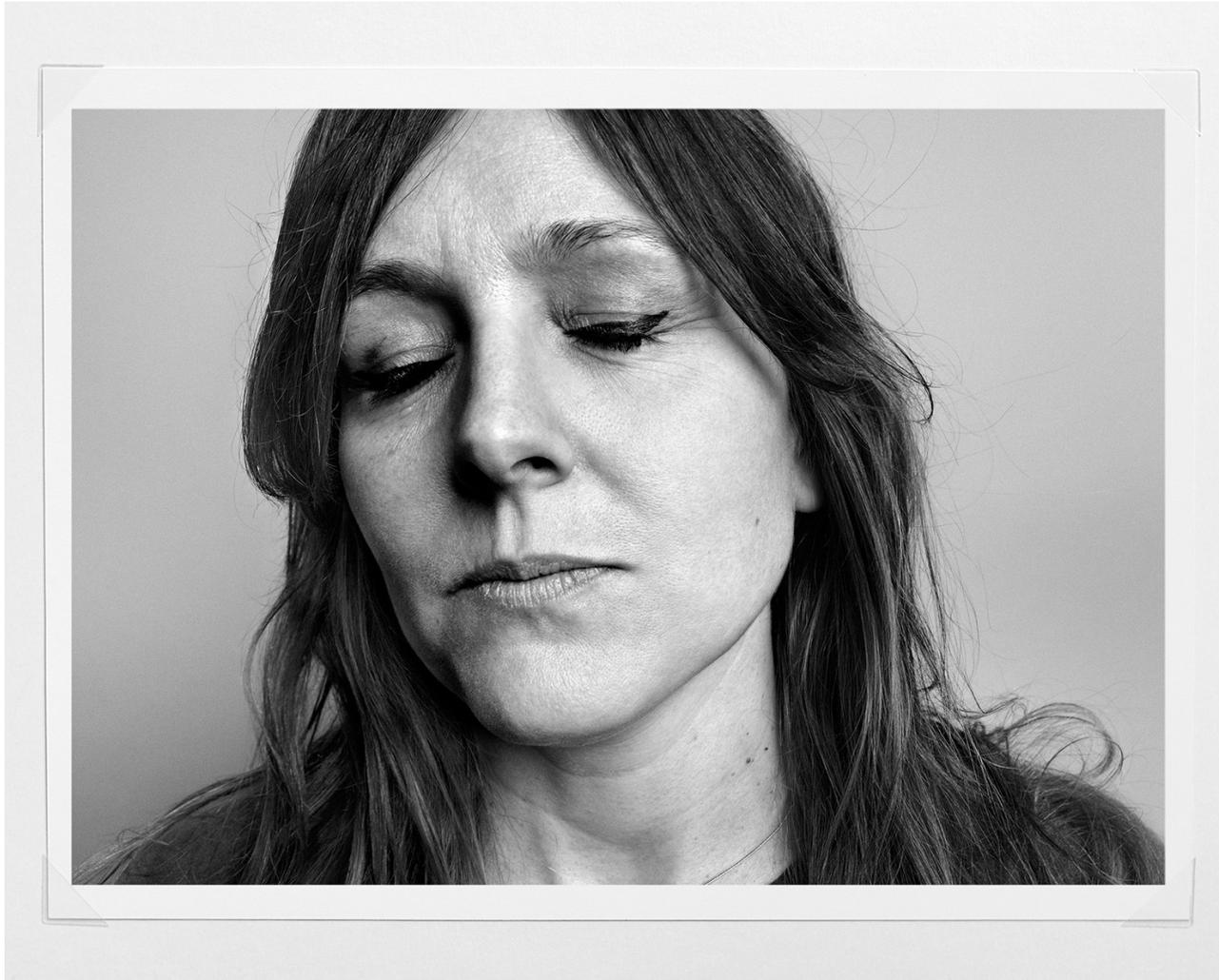
Art Department

John Scarisbrick

www.art-dept.com

Art Department

John Scarisbrick

www.art-dept.com

Art Department

John Scarisbrick

www.art-dept.com

Art Department

John Scarisbrick

www.art-dept.com

Art Department

John Scarisbrick

www.art-dept.com

Art Department

John Scarisbrick

www.art-dept.com

Art Department

John Scarisbrick

www.art-dept.com

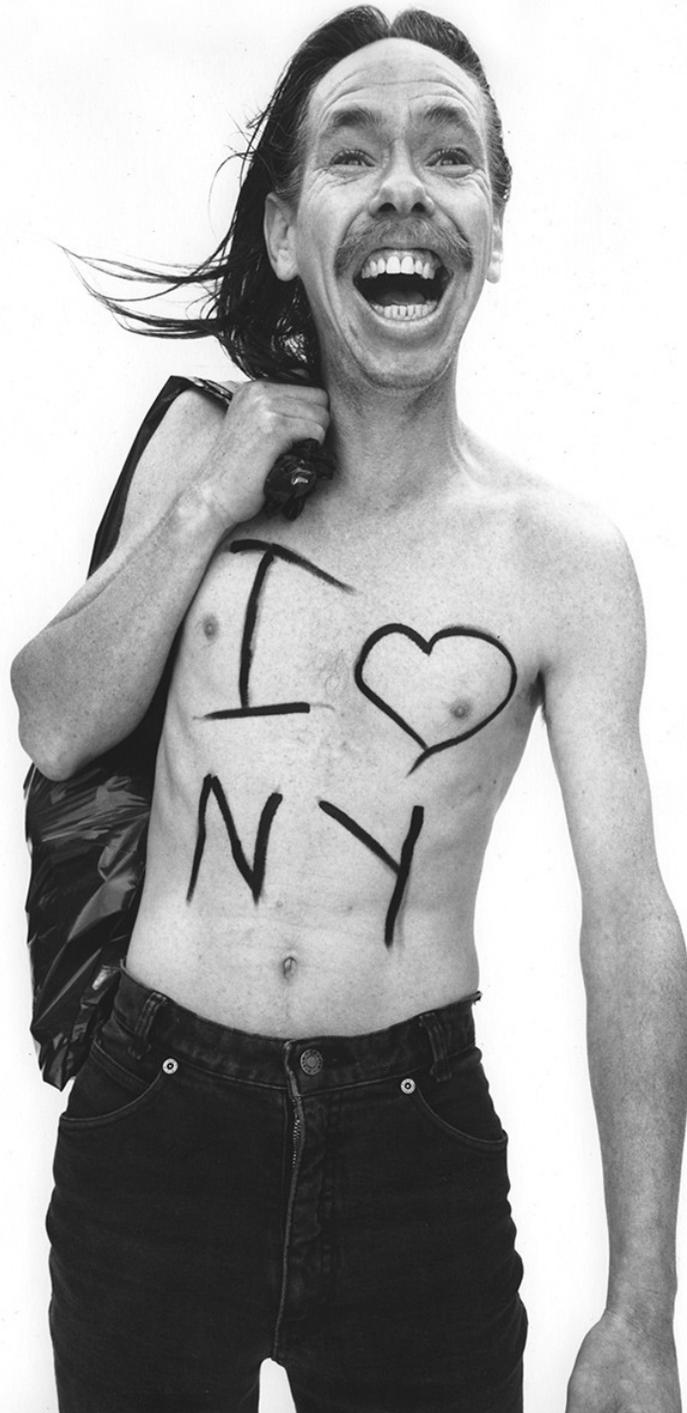
Art Department

John Scarisbrick

www.art-dept.com

Art Department

John Scarisbrick

www.art-dept.com

Art Department

John Scarisbrick

www.art-dept.com

Art Department

John Scarisbrick

www.art-dept.com

Art Department

John Scarisbrick

www.art-dept.com

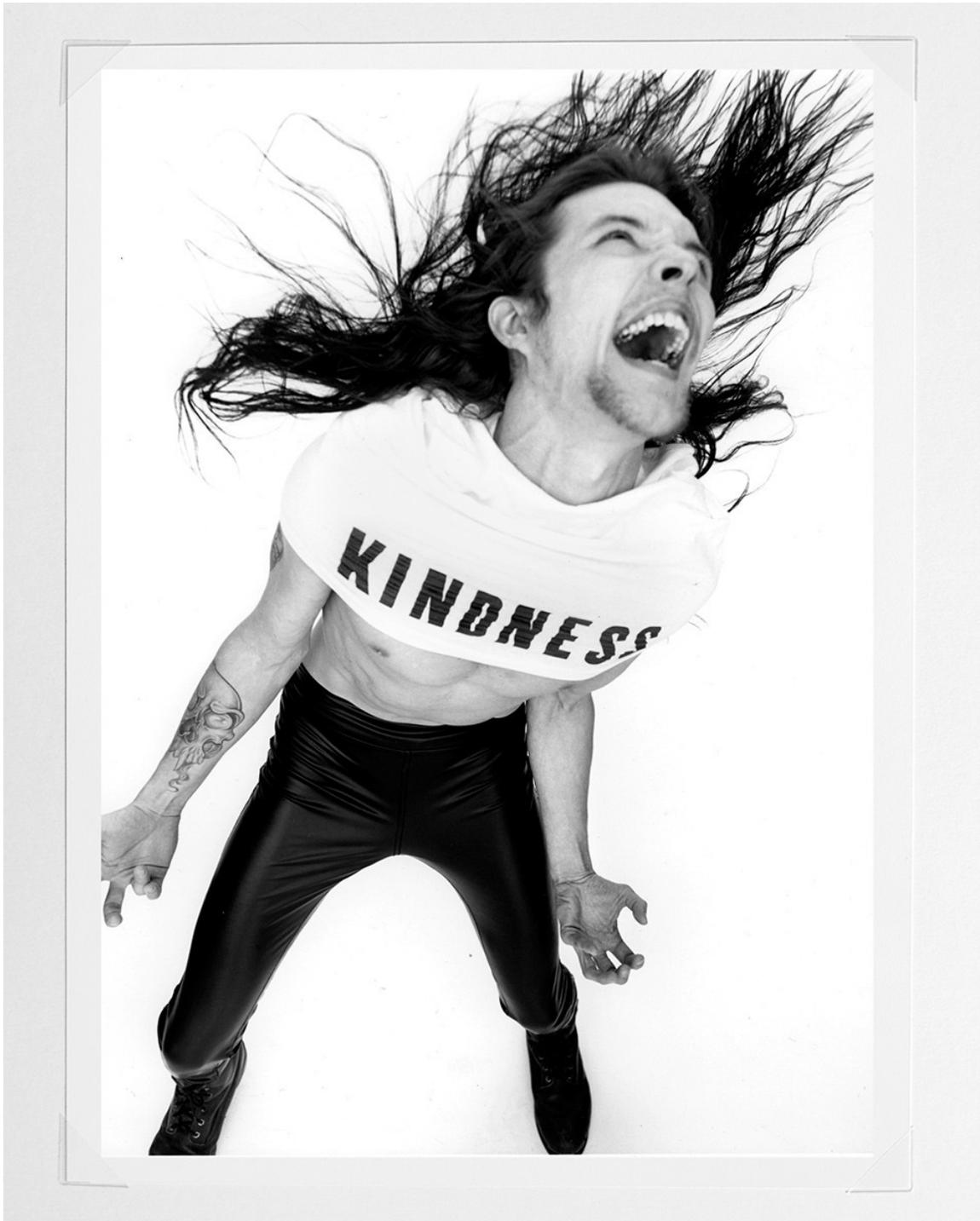
Art Department

John Scarisbrick

www.art-dept.com

Art Department

John Scarisbrick

www.art-dept.com

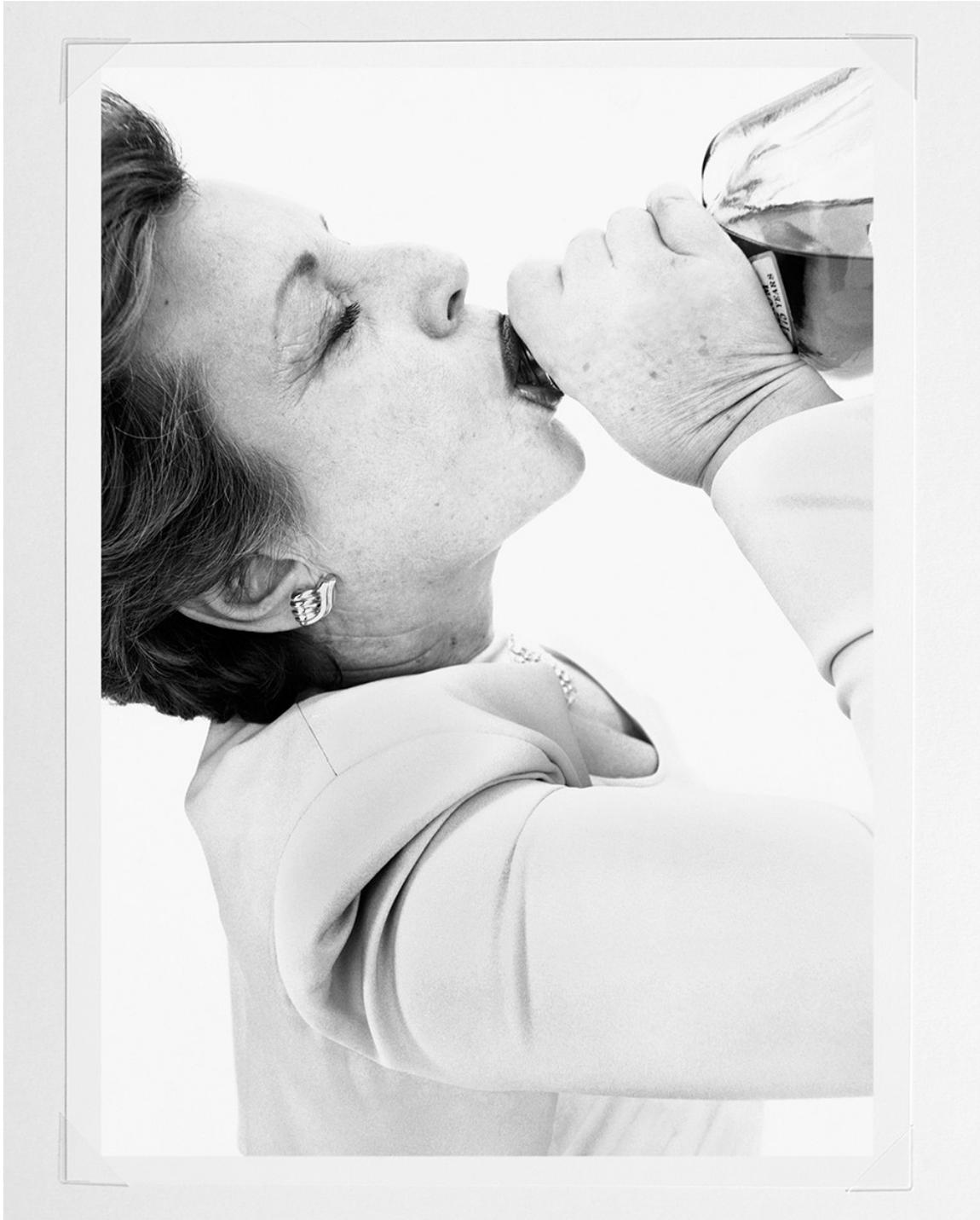
Art Department

John Scarisbrick

www.art-dept.com

Art Department

John Scarisbrick

www.art-dept.com

Art Department

John Scarisbrick

www.art-dept.com

Art Department

John Scarisbrick

www.art-dept.com

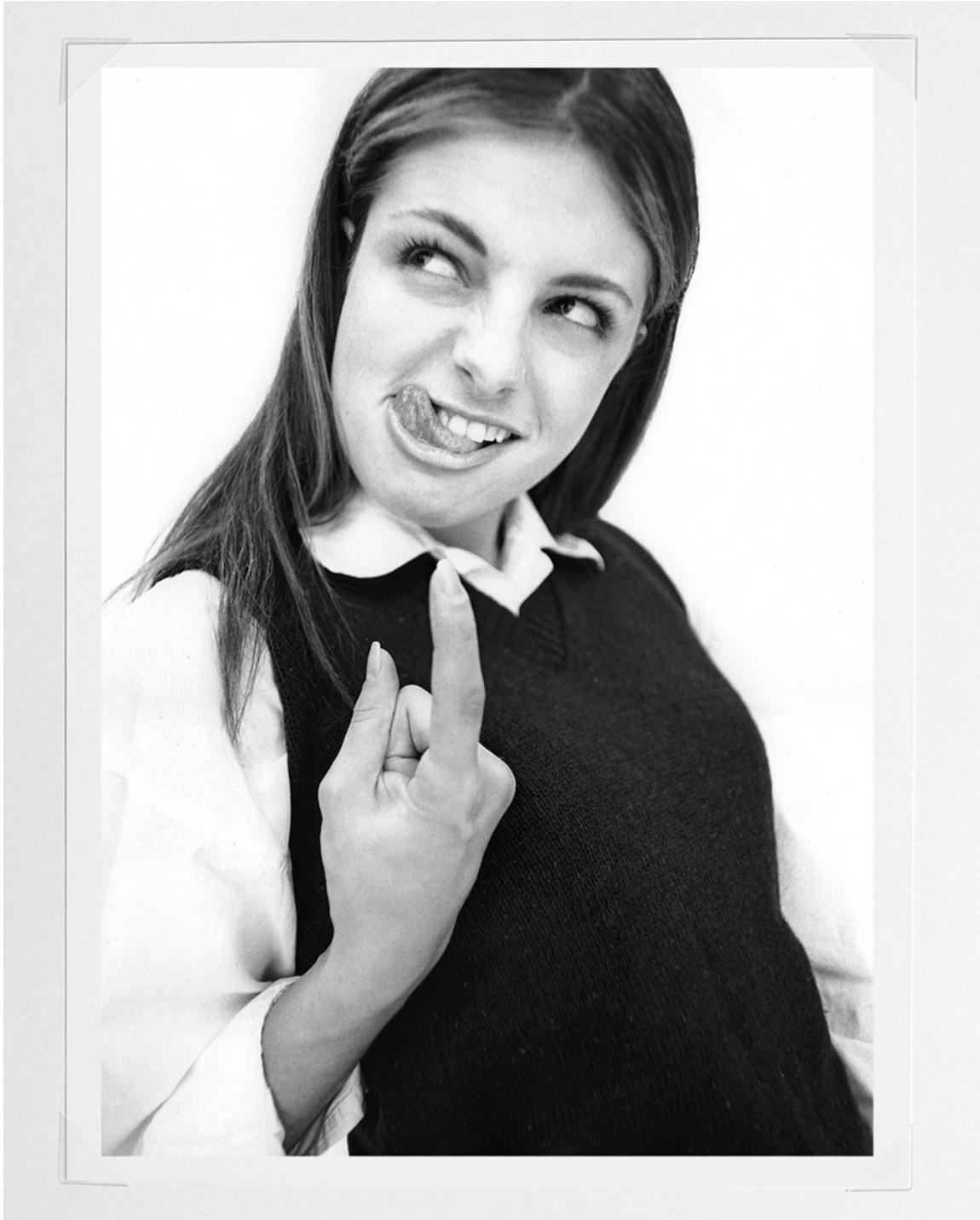
Art Department

John Scarisbrick

www.art-dept.com

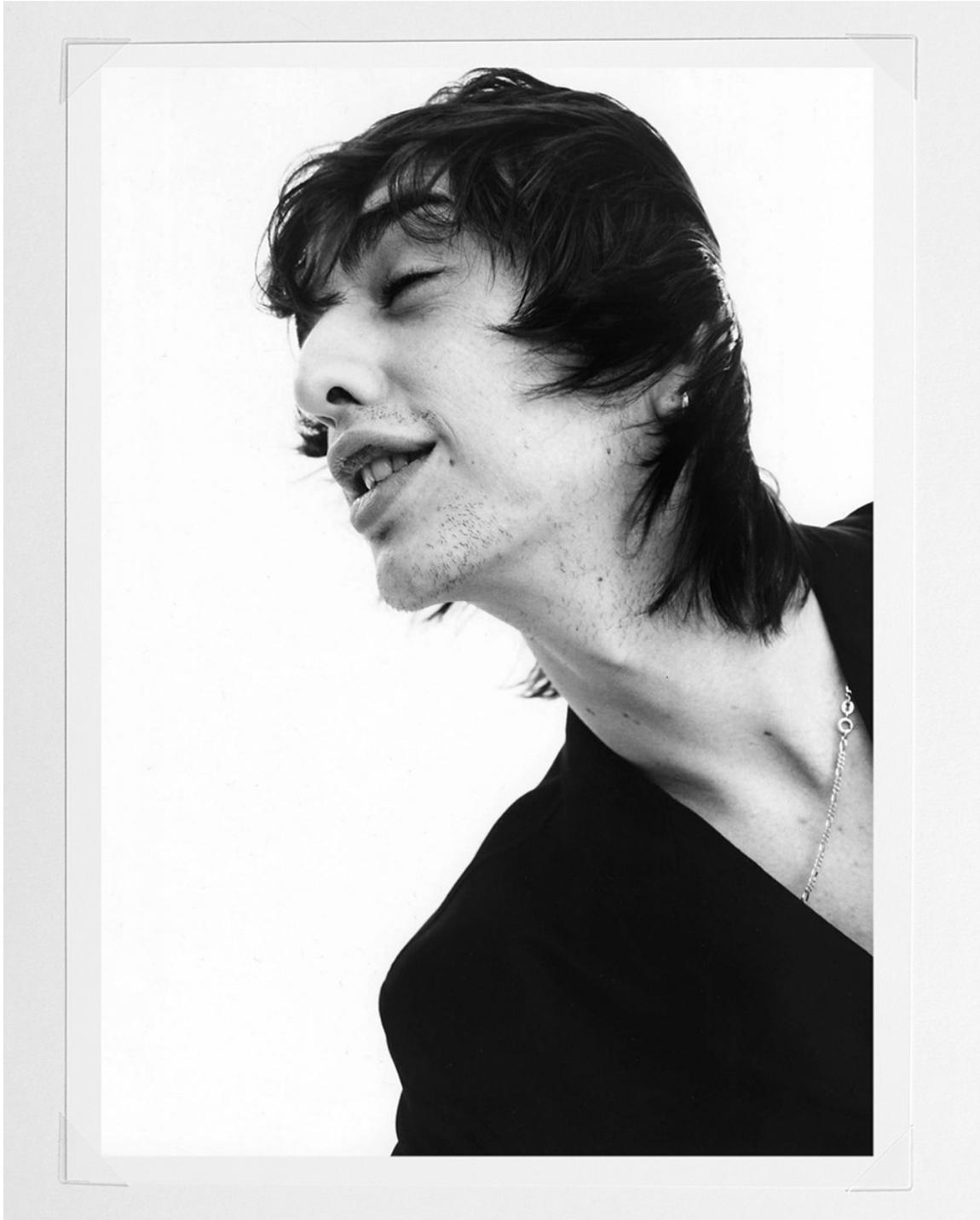
Art Department

John Scarisbrick

www.art-dept.com

Art Department

John Scarisbrick

www.art-dept.com

Art Department

John Scarisbrick

www.art-dept.com

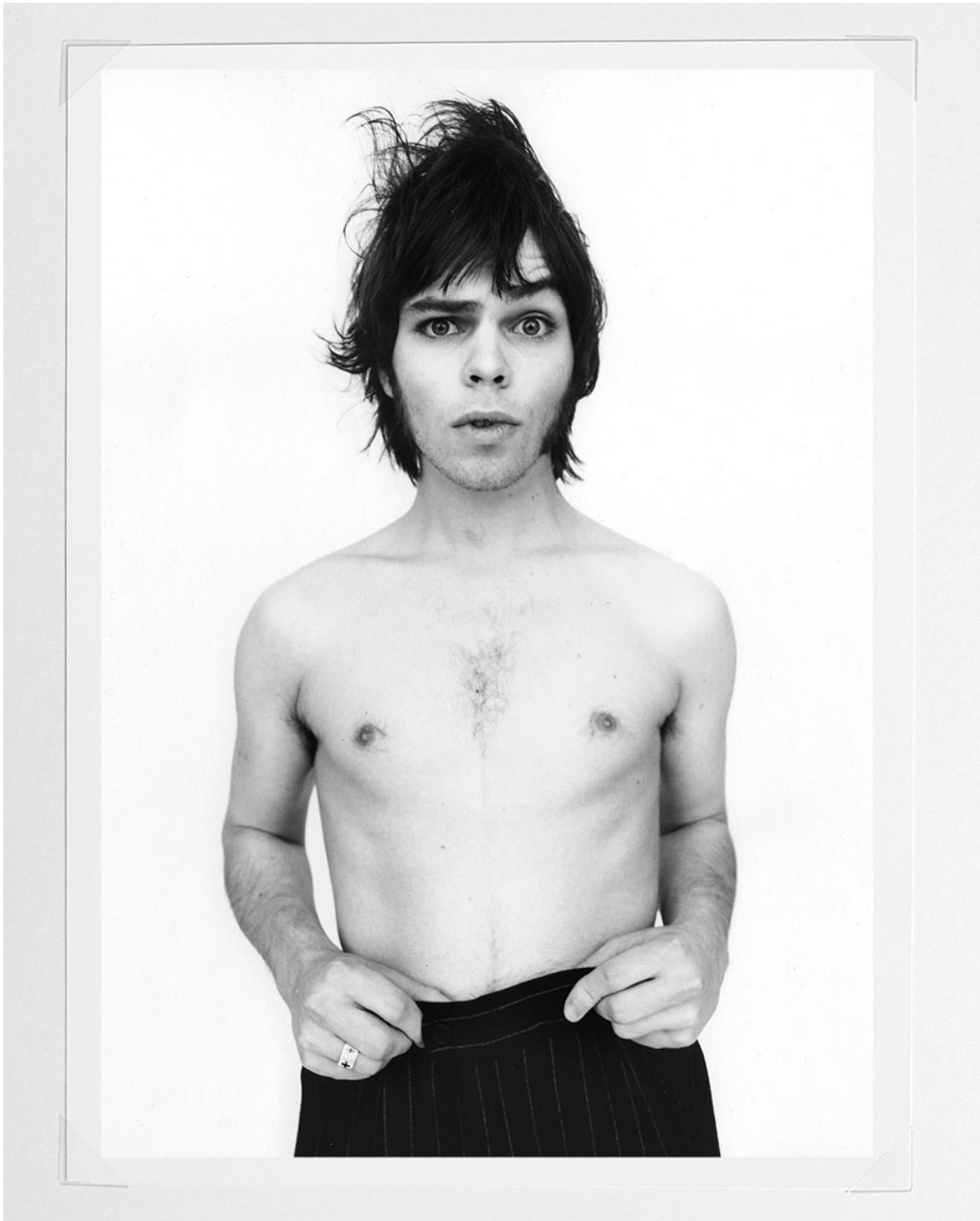
Art Department

John Scarisbrick

www.art-dept.com

Art Department

John Scarisbrick

www.art-dept.com

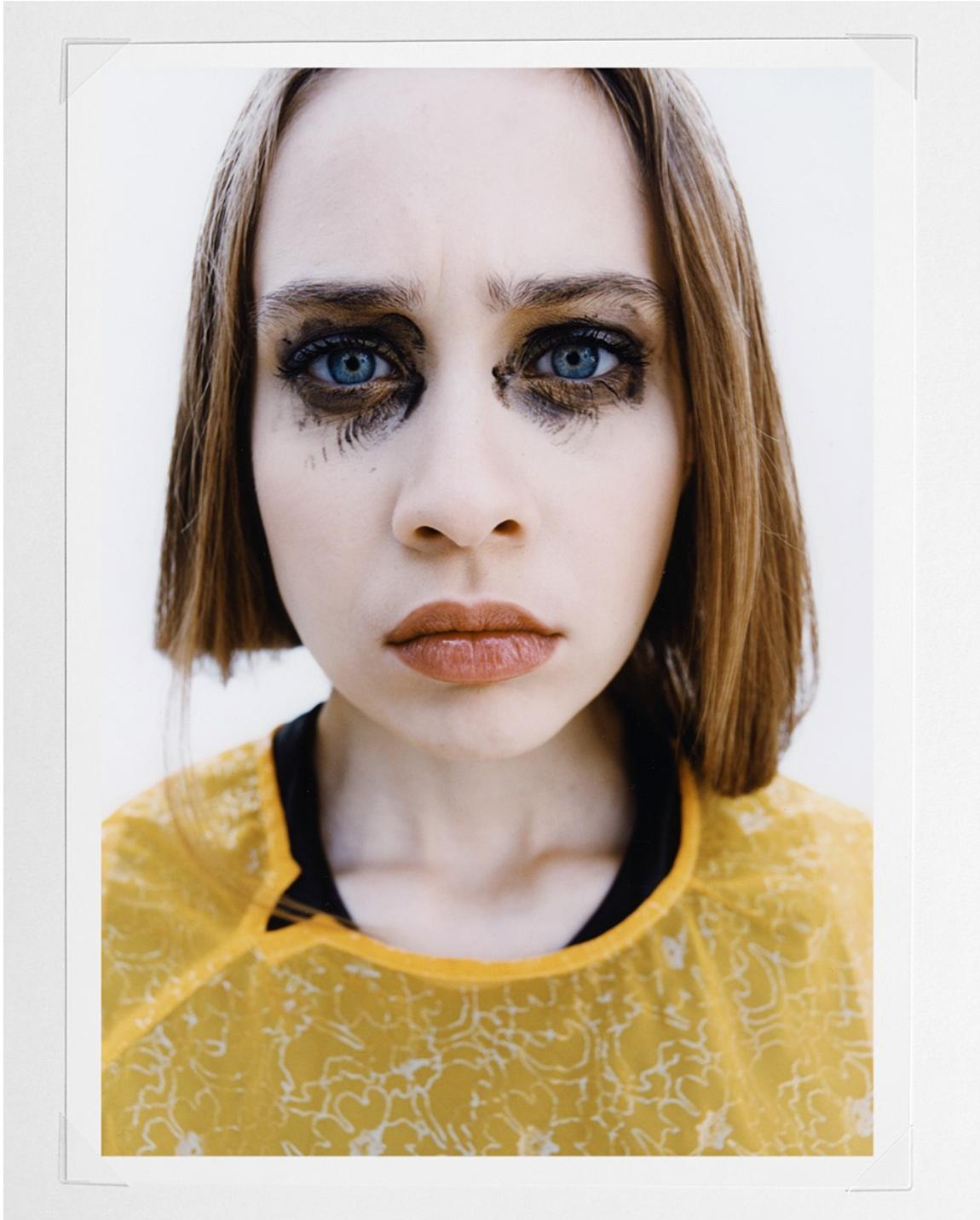
Art Department

John Scarisbrick

www.art-dept.com

Art Department

John Scarisbrick

www.art-dept.com

Art Department

John Scarisbrick

www.art-dept.com

Art Department

John Scarisbrick

www.art-dept.com

Art Department

John Scarisbrick

www.art-dept.com

Art Department

John Scarisbrick

www.art-dept.com

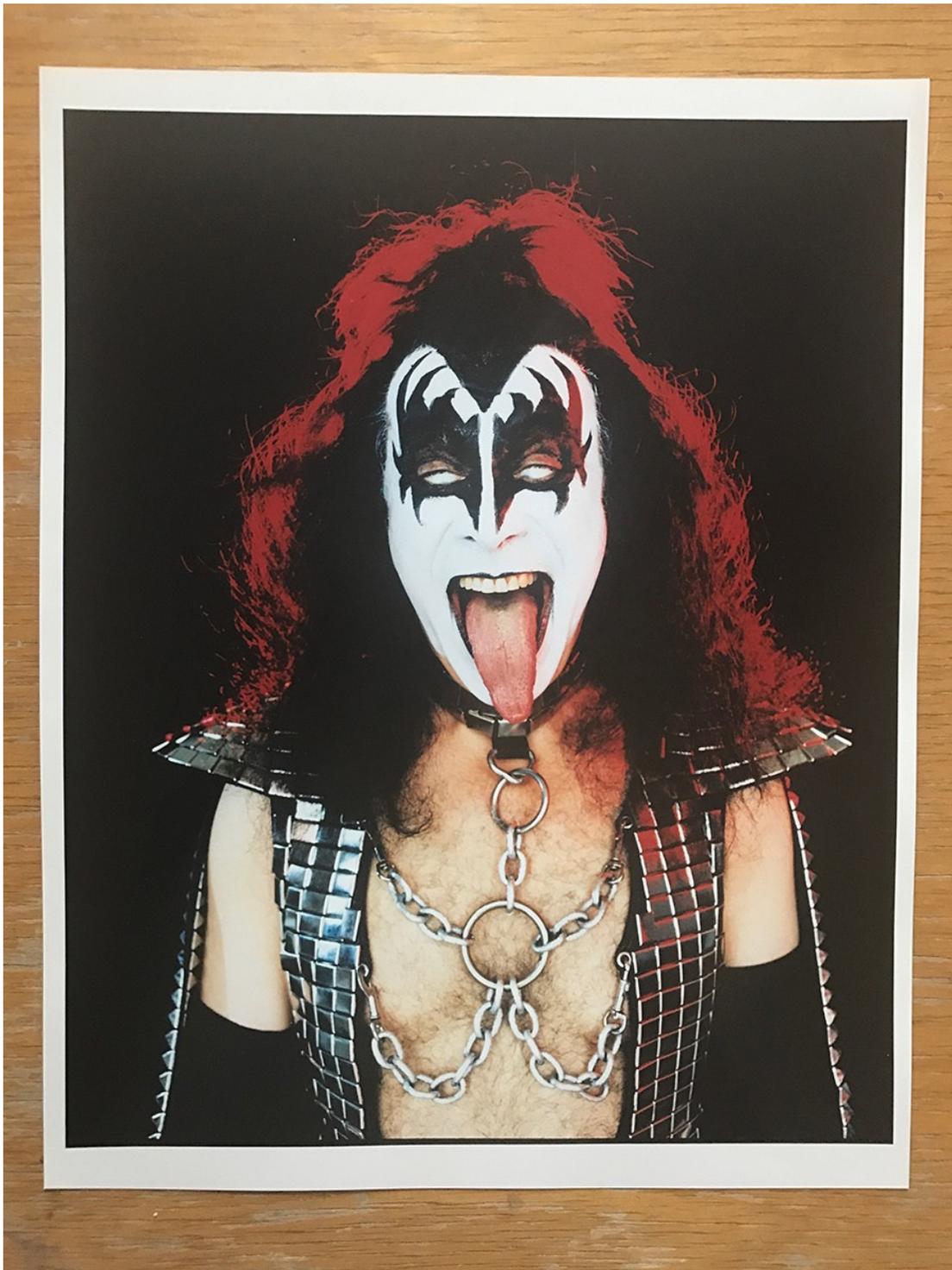
Art Department

John Scarisbrick

www.art-dept.com

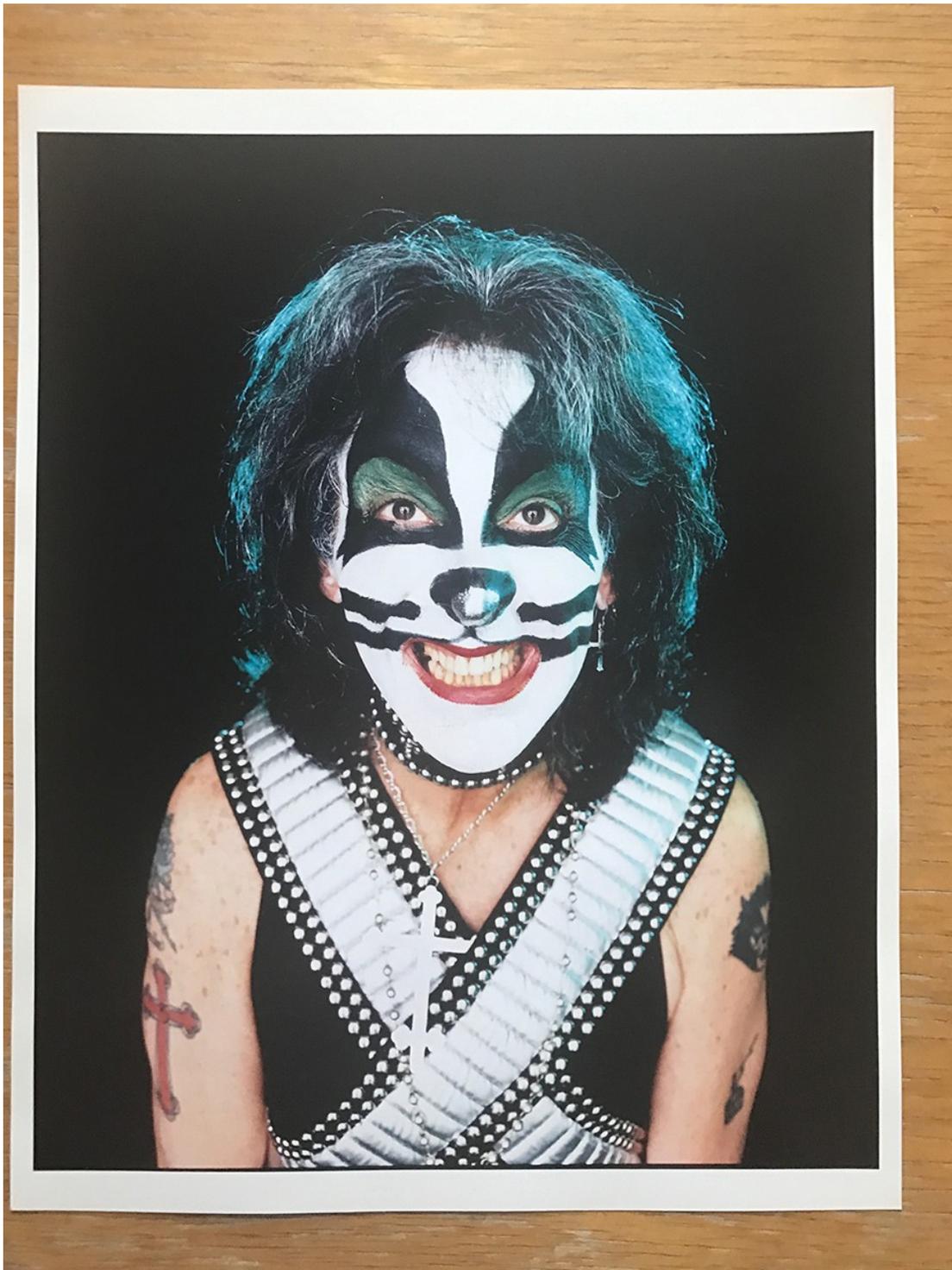
Art Department

John Scarisbrick

www.art-dept.com

Art Department

John Scarisbrick

www.art-dept.com

Art Department

John Scarisbrick

www.art-dept.com

Art Department

John Scarisbrick

www.art-dept.com

Art Department

John Scarisbrick

www.art-dept.com

Art Department

John Scarisbrick

www.art-dept.com

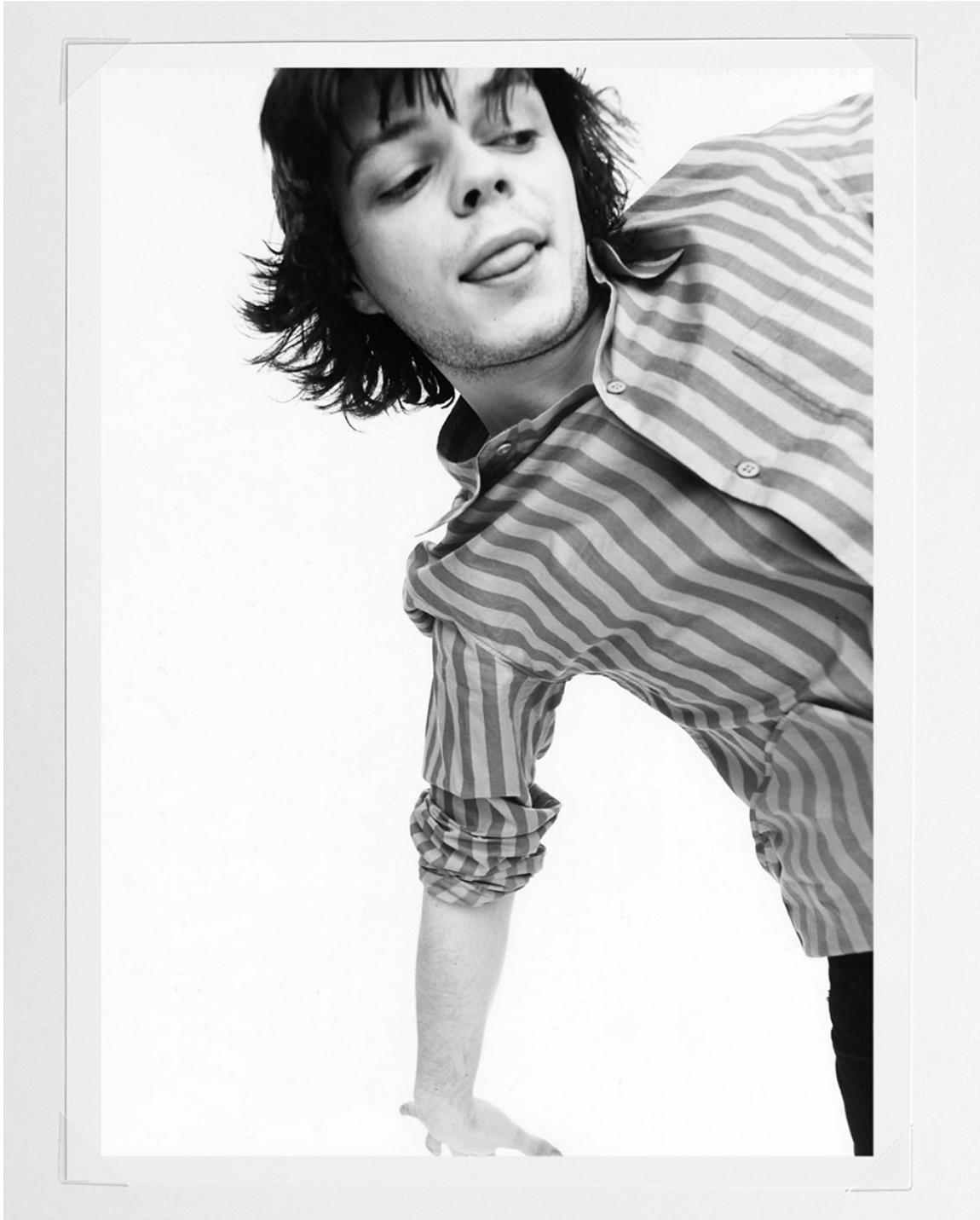
Art Department

John Scarisbrick

www.art-dept.com

Art Department

John Scarisbrick

www.art-dept.com

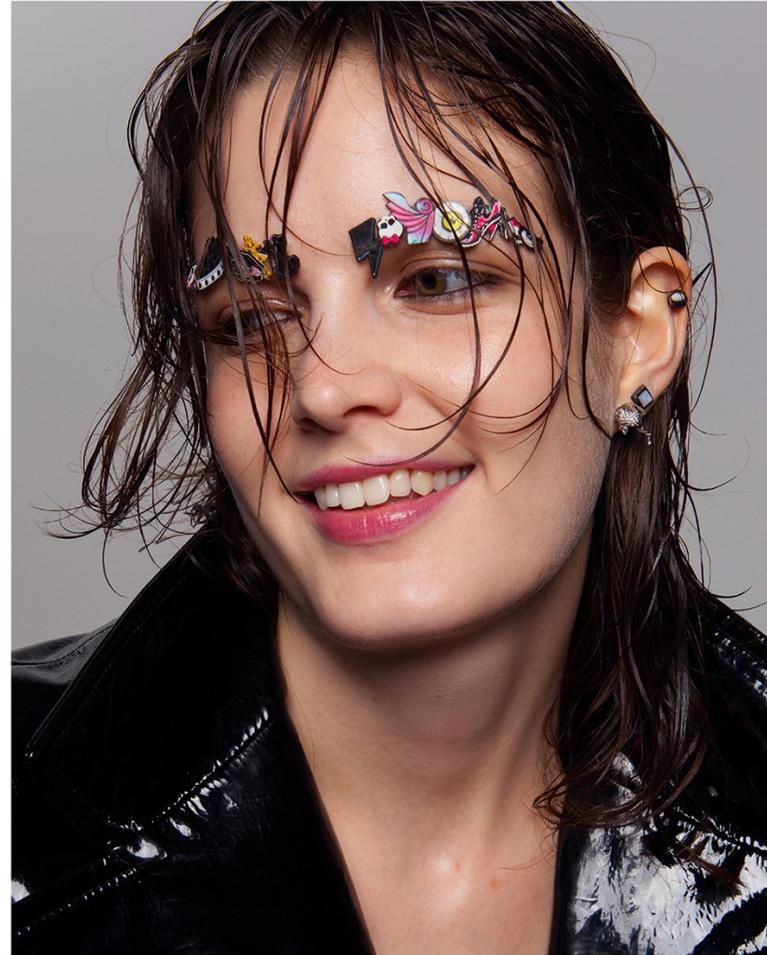
Art Department

John Scarisbrick

www.art-dept.com

Art Department

John Scarisbrick

www.art-dept.com

Art Department

John Scarisbrick

www.art-dept.com